

Thơ Nguyễn Vỹ

Hoang vu

(Thơ, Phổ thông từng thư/ 1962)

Đêm sâu về

Ta muốn được những cánh tay êm thắm
Ru hồn ta như đứa trẻ trong nôi
Một quán trọ trong lòng ai êm ấm
Khi lạc loài trên nẻo vắng xa xôi

Gót phiêu lãng còn vương thề muôn dặm
Bình nước non chưa cạn hết ly bôi
Sao Bắc đẩu tí mù xa thăm thẳm
Kiếp tài hoa còn hận mãi chưa thôi

Bao nhiêu đêm không bến bờ cô quạnh
Ta âm thầm ôm khóc ánh sao rơi
Nếu ta biết một khu trời Vạn Hạnh
Trăng không tàn mà hoa cũng không trôi

Ôi giếng thăm biết bao giờ mới tạnh?
Nắng muôn chiều đã chết lịm trên môi
Tim đong tuyết rã rời tan những mảnh
Đêm sâu về tê lạnh lắm, đêm ôi!

Cũng thế thôi

Lắm lúc tôi buồn tôi bảo tôi:
nói làm chi nhỉ? Phí lời thôi
Kệ thân thời thế, thời là thế
Trống ngược kèn xuôi, cũng thế thôi

Tả hữu xun xoe, dở lắm mòi
Cũng người xuống chó, kẻ lên voi
Cũng phường lòi tói năm ba chữ
Múa mép rùm beng cũng thế thôi

Bán lợi buôn danh chật chợ trời
Rộn ràng hôm sớm bóng ma trôi
Say sưa ngất ngheù ngày tan chợ
Phủ áo ra về, cũng thế thôi

Cứ điếc, cứ câm, cứ mặc đời
Mặc thời, mặc thế, để buông trôi
Mặc người khôn dại, còn hay mất
Ai mất, ai còn, cũng thế thôi

Chim hấp hối

Một con chim xanh,
Đang hát trên cành,
Bỗng vang tiếng súng!
Lìa cành rơi xuống!...
Đôi cánh mong manh...

Thôi, chim chết rồi!
Máu chảy trên trời,
Rơi từng giọt đỏ,
Nhuộm sẫm không gian.
Rơi từng giọt nhỏ...
Loang lổ nắng vàng.

Chim con chết oan,
Chíp chíp kêu van,
Hai chân run rẩy...
Đôi mắt đục ngầu,
Đôi dòng lệ chảy...
Tìm ổ chim đâu?

Tiếng chim lâm ly
Nhìn ta biệt ly;
Nào nùng bi đát!
Than ôi, chim con
Chết còn muốn hát.
Trên nấm cỏ non.

Ta cũng như chim,
Mang một trái tim
Đìu hiu, tan tác.
Nặng vết sào thương

Mà ta vẫn hát,
Hết kiếp tơ vương!

Chim con véo von
Trên cành xanh non,
Vui ca hớn hờ,
Hỡi tiếng súng vang!
Than ôi, sao nữ...!
Hỡi người dã man!

Này đây xác chim.
Lại đây mà xem!
Chim nằm hấp hối...
Hỡi ai, sao đành
Giết loài vô tội,
Giết con chim xanh?

*Nguồn: Việt Nam thi nhân tiền chiến, Nguyễn Tấn Long và
Nguyễn Hữu Trọng, NXB Xuân Thu , 2000*

Gửi Trương Tửu (Viết trong lúc say)

Nay ta thèm rượu nhớ mong ai!
Một mình nhấp nhém, chẳng buồn say!
Trước kia hai thằng hết một nạm,
Trò chuyện đông dài mặt đỏ sẫm.
Nay một mình ta, một be con:
Cạn rượu rồi thơ mới véo von!

Dạo ấy chúng mình nghèo xơ xác,
Mà vẫn coi tiền như cỏ rác!
Kiếm được đồng nào đem tiêu hoang,
Rủ nhau chè chén nói huênh hoang,
Xáo lộn văn chương với chả cá,
Chửi Đông, chửi Tây chửi tất cả,
Rồi ngủ một đêm, mộng với mê,
Sáng dậy nhìn nhau cười hê hê!!

Thời thế bây giờ vẫn thấy khó,
Nhà văn An nam khổ như chó!
Mỗi lần cầm bút viết văn chương,
Nhìn đàn chó đói gặm trơ xương,
Và nhìn chúng mình hì hục viết,
Suốt mấy năm giờ kiết vẫn kiết,
Mà thương cho tôi, thương cho anh,
Đã rụng bao nhiêu mái tóc xanh!

Bao giờ chúng mình thật ngất ngưỡng?
Tôi làm Trạng nguyên, anh Tể tướng?
Rồi anh bên Võ, tôi bên Văn,
Múa bút tung gươm hả một phen?

Cho bõ căm hờn cái xã hội
Mà anh thường kêu mục, nát, thối?
Cho người làm ruộng, kẻ làm công
Đều được an vui, hớn hờ lòng?
Bao giờ chúng mình gạch một chữ
Làm cho đảo điên pho Lịch sử?
Làm cho bốn mươi thế kỷ xưa
Hất mồ nhòm dây cười say sưa
Để xem hai chàng trai quốc thước
Quét sạch quân thù trên Đất Nước?

Đề cho toàn thể dân Việt Nam
Đều được tự do muôn muôn năm?
Đề cho muôn muôn đời dân tộc
Hết đói rét, lầm than, tang tóc?
Chứ như bây giờ là trò chơi,
Làm báo làm bung chán mới đời!
Anh đi che tàn một lũ ngốc,
Triết lý con tù, văn chương cóc!
Con tôi bung thủng theo đàn bà,
Ra chợ bán Văn, ngày tháng qua!

Cho nên tôi buồn không biết mấy!
Đời còn nhớ nhãng ta chịu vậy!
Ngồi buồn lấy rượu uống say sưa,
Bực chí thành say mấy cũng vừa!
Mẹ cha cái kiếp làm Thi sĩ!
Chơi nước cờ cao gặp vận bĩ!
Rồi đâm ra điên, đâm vẩn vơ,
Rốt cuộc chỉ còn... mộng với mơ!

(Viết rồi hãy còn say)
Báo Phụ nữ.

Nguồn: Hoang vu, Phổ thông tùng thư án hành, Nguyễn Vỹ, 1962

Hai con chó

Nguyễn Vỹ có viết hai quyển sách "*Cái hoa Nhật Bản*" và "*Kẻ thù là Nhật Bản*" bị quân đội Nhật ở Hà Nội bắt giam chiều 30 Tết trong hầm kín của Sở Hiến binh Nhật, Kampetai. Ông cùng bị giam với bốn người Việt khác. bài thơ

này làm trong phòng ngục tử hình, thấp và chật, như cái chuồng chó, đêm giao thừa Nhâm Ngọ, 1942.

Chuồng ngục tối om, kìa bốn xó
Bốn thằng bơ bơ như bốn chó
Chẳng được nói năng, chẳng được cười
Hai chân chồm hồm ngồi co rỏ

Lung rít mồ hôi, không dám cọ
Ngứa ngứa tay chân không rậy rọ
Rệp bò lên cổ, leo lên đầu
Muỗi bay khiêu vũ, kêu ó ó

Một tên linh Nhật ngồi ngay đó
Nét mặt hàm hàm, tròng mắt lõ
Đeo chiếc gươm dài, cầm roi da
Thỉnh thoảng quát lên bốn đầu sỏ

Hắn uống rượu gì màu đỏ đỏ
Như uống máu tươi trong cái sọ
Kìa nó gật gù, đầu ngả nghiêng
Máu nhều quanh môi từng giọt nhỏ

Hai mắt đỏ hoe xoay tròn ngó
Thằng tù lim dim trong một xó
Hắn sả ba roi lên đỉnh đầu
Thằng tù rứt vai, mặt mếu mó

Một thằng tù khác ngồi nhăn nhó
Tay run cầm cặp, răng gỏ mỏ
Sốt rét lên cơn, không dám nằm
Cúi đầu lạy lạy như xin xỏ

Thằng tù thứ ba ngồi nhóc mở
Da mặt xanh lè, mắt tho lõ

Hắn bị tra điện hỏi đầu hôm
Giờ như cái xác con ma xó

Thằng tôi chờ chết, ngồi co rỏ
Làm thơ âm thầm lấy vắn "chó"
Bỗng một chó Nhật vừa đi qua
Đứng ngoài song sắt trở mắt ngó

Nó nhìn thằng tôi, tôi nhìn nó
Thông cảm cùng nhau hai đứa chó!
Bỗng dung tôi cười ha! ha! ha!
Nó cũng vẩy đuôi cười hó! hó!

Tên lính Nhật hoàng la xí xó
Đạp giày lên lưng xua đuôi nó
Rồi quật roi da lên đầu tôi
Ào ào ạt ạt như Thần gió!

Chó Nhật ửng ửng chạy gần đó
Quay lại vẩy đuôi đứng lấp ló
Rồi tôi nhìn nó, nó nhìn tôi
Thông cảm cùng nhau hai đứa chó!

Hà Nội mừng xuân năm Nhâm Ngọ
Pháo nổ tung bùng đèn sáng tỏ
Chó Nhật vẩy đuôi chờ tôi ngâm
Dăm chục câu thơ mừng kiếp chó!

Ôi tôi ôi, tôi ôi là tôi!
Ôi chó ôi, chó ôi là chó!

Nguồn: Hoang vu, Phổ thông tùng thư, 1962.

Hai người điên

Một xó Sài Gòn
Một căn phố con
Hoang vu thanh vắng
Bốn bề phẳng lặng

Nàng, tôi, hai người
Chỉ ôm nhau cười
Không nói
Ôm nhau nằm lăn
Cả ngày không ăn
Không đói

Không ăn
Không nói
Chỉ hôn nhau
Thật lâu
Từng sợi tóc
Và cắn nhau
Thật đau
Để cho khóc
Rồi hai người
Ôm nhau cười
Lăn lóc

Nàng và tôi
Hai đứa
Thật xứng đôi
Vừa lứa
Nàng với tôi
Đều mê cô
Gặp nhau

Rồi yêu
Rồi nhớ
Rồi kêu
Rồi mớ
Suốt đêm suốt ngày
Trưa hôm nay
Chúng tôi say
Nằm thêm thiếp
Vừa một chập
Hai nàng Tiên
Bay qua đây
Trông thấy
Sẽ nhủ:
"Đề yên
Hai người điên
Đang ngủ!"

Hoa phượng

Trên đường nắng ngập tràn hoa phượng đỏ
Em bui ngủi không nở bước, anh ơi!
Những cánh hoa hiu hắt rụng bên trời
Chép trong gió mấy đời hoa vĩnh biệt!

Xác hoa rụng phải chẳng hồn hoa chết?
Sắc hoa tàn tan tác một đời hoa?
Bao mảnh tim rỉ máu, lệ chan hoà
Là những vết thương lòng đang nức nở.

Gió tàn nhẫn trút hoa như thác đổ
Trên tóc em, ngập xuống cả làn môi
Một giấc mơ rời rã lững lờ trôi,
Em muốn vớt ôm về chôn nẹp áo.

Kéo gió bụi mịn mù trong nắng ảo
Dập vùi hoa, ảo não mảnh hương trinh,
Khách qua đường vội vã, quá vô tình
Giẫm lên cả hồn hoa trên xác máu!...

*Nguồn: Hoa trong thi ca, tuyển thơ nhiều tác giả, NXB Hội
nhà văn, 2007*

Hoàng hôn

Một đàn
Cò con
Trắng nõn
Trắng non
Bay về
Sườn non
Gió giục
Mây dòn
Tiếng gọi
Hoàng hôn
Buồn bã
Nỉ non
Từ già
Cô thôn...

Còn con
Cò con
Trắng non
Nào kia
Lạc bầy
Lại bay
Vào mây

Ô kia!

1950

Một mình

Một trời, một biển bao la,
Một mây, một gió, một ta, một mình!
Trần ai một kiếp lênh đênh,
Trăm thương, nghìn nhớ, một mình, một ta!

Nha Trang, 1960

Nguồn: Hoang Vu/ Thơ Nguyễn Vỹ/ Phổ thông tùng thư, 1962

Mơ tuyết

Tôi biết thời gian quá ỡm ờ
Rải trắng rải gió ngập vần thơ!
Đêm nay tan tác giàn Sao rụng:
Tuyết trắng âm thầm ngập giấc mơ!

Tuyết nở muôn hoa dưới nguyệt đình
Tuyết thơm rào rạt áng hương trinh
Tuyết bông tha thướt trên cành gió
Tuyết rũ màn tơ xuống bóng mình...

Tôi mở lòng hoa chép một bài
Nhưng hoa tuyết rụng ngập trần ai!
Vần thơ mơ tuyết còn trong trắng
Tôi hái mơ về... để tặng ai?

Rằm tháng hai Kỷ Hợi

Mưa rào

Mưa
Lừa thừa
Vài ba giọt...
Giọt lệ tình đau xót?...
Nhưng mây mờ mịt gió đưa
Cây lá rụng xào xạc giữa trưa.
Mưa đổ xuống ào ạt, mưa, mưa, mưa!
Thời gian trôi tan tác theo tiếng mưa cười!
Không gian dập vùi tan tác theo thác mưa trôi,
Đàn em thơ nhào ra đường, giỡn hót chạy dầm mưa!
Cỏ hoa mừng nên vận hội, ngả nghiêng tắm gội say sưa!
Nhưng ta không vui không mừng, lòng không ca không hát!
Ta đưa tay ra trời, xin giòng mưa thấm mát
Tươi vết thương lòng héo hắt tự năm xưa!
Nhưng ô kìa! Mưa rụng chóng tàn chưa!
Trời xanh xanh, mây bay tan tác.
Ai còn ươm hạt mưa đào,
Lóng lánh trong tim Hoa?
Ai ươm mưa sâu,
Ôi mong manh,
Trong tim
Ta!

Bài thơ được trình bày theo dạng một hình thoi. Từ câu đầu một chữ, rồi hai, ba, bốn chữ, v.v,... tăng đến một cao độ rồi số chữ trong câu giảm dần, câu cuối chỉ một chữ. Tác giả diễn tả một cơn mưa thoát đầu vài giọt, rồi đổ ào như trút, rồi thưa thưa dần chỉ còn một giọt và tạnh hẳn.

Nguồn: *Việt Nam thi nhân tiền chiến*, Nguyễn Tấn Long và Nguyễn Hữu Trọng, Nxb Xuân Thu

Sương rơi

Sương rơi
Nặng trĩu
Trên cành
Dương liễu...
Nhưng hơi
Gió bắc
Lạnh lùng
Hiu hắt
Thấm vào
Em ơi,
Trong lòng
Hạt sương
Thành một
Vết thương!..

Rồi hạt
Sương trong
Tan tác
Trong lòng,
Tảơi
Em ơi!
Từng giọt
Thánh thót,
Từng giọt
Điêu tàn
Trên nấm
Mồ hoang!...

Rơi sương
Cành dương
Liều ngả
Gió mưa
Tơi tả
Từng giọt,
Thánh thót
Từng giọt,
Tơi bời
Mưa rơi,
Gió rơi,
Lá rơi,
Em ơi!...

Theo Tạp chí văn học, 1935.

*Nguồn: Hoài Thanh, Hoài Chân, Thi nhân Việt Nam, NXB
Văn học, 2007*

Tiếng Việt

Tiếng ta ngày mỗi mới
Dân ta ngày mỗi lên
Dân ta càng tiến tới
Tiếng ta càng dâng lên
Cao trào ào ạt tới
Biển học rộng vô biên
Tiếng ta như gió mới
Dân ta như con thuyền
Buồm căng bay phấp phới
Mang sự nghiệp Rồng Tiên

Bơi đua cùng Thế giới
Khắp phương trời mông mênh
Dân ta càng quật khởi
Tiếng ta càng vuren lên!
Dân ta càng tiến tới
Tiếng ta ngày vuren lên!

1962

Mưa trong tù

Mưa róc rách
Ngoài vách
Mưa tuôn
Suốt đêm trường
Mưa vương
Lòng thương
Quê hương
Xa cách,
Mưa róc rách
Ngoài vách
Mưa tuôn
Giọt đàn mưa
Khi thưa
Khi nhất
Rơi tí tách
Lòng khách
Réo rắt

Tơ buồn.

Mưa rỉ rách
Ngoài vách
Mưa tuôn.
Mưa trên mái
Mưa hoài
Mưa mãi.
Mưa ngoài
Quan ải
Mưa khắp
Bốn phương.

Suốt đêm trường
Mưa vương
Sầu thương
Quê hương
Xa cách
Mưa rỉ rách
Ngoài vách
Mưa tuôn.
Mưa, mưa, mưa!
Những mưa
Đêm xưa
Ồ ạt xối về!
Những mưa
Đêm xưa
Đêm nay tràn trề!

Trong tù quạnh hiu
Ta nằm buồn bã
Nghe mưa
Đêm xưa

Trôi về.

Bao nhiêu
Tình yêu
Phiêu lưu
Tan rã!
Bao nhiêu
Giọt lệ
Anh hùng.
Bao nhiêu
Ai oán
Nỗi nùng.
Bao nhiêu
Sầu hận
Non sông
Trôi về
Mênh mông!

Mưa xào xào
Đổ vào
Song sắt
Đổ vào
Xa lắc
Trong hố lòng hoang
Mưa lác rác
Hiu hắt
Không bến, không bờ
Bao giờ
Mưa tan?
Bao giờ
Gió đưa
Giòng mưa
Trôi về bến xưa

Bao nhiêu năm xưa
Lòng chưa
Hết mưa!

Quảng Ngãi – quê hương tôi

Nhiệm màu guồng xe nước
Tha thướt chập chùng
Lên men đồng lúa mướt
Lả lướt mênh mông
Quảng Ngãi – quê hương tôi
Thương thương làn mây trôi
Mơ cảnh đồi Thiên Ân
Vương vương sào tư nắng
Nút Bút vùng phương khôi
Quảng Ngãi – quê hương tôi
Dòng sông rạo rục
Lung Rồng uốn khúc
Rực rỡ ánh dương ngời
Trùng trùng gấm vóc
Huyết lệ sử dân Hời
Từ Chiêm Thành khai quốc
Dâng về ngôi Đại Việt
Trọn ân tình Chúa, Tôi
Quảng Ngãi – quê hương tôi
Dân tình bất ly
Dân trí bất nhược
Dân đức bất suy
Dân tâm bất khuất

Khí thiêng nung đúc
Văn chương kiệt phách hào hoa
Bất chấp cường quyền, uy vũ

1970

Nguyễn Vỹ (1912-1971)

Nguồn: <http://phannguyenartist.blogspot.com.au/2016/03/nguyen-vy-1912-1971.html>

www.vietnamvanhien.net

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN VỚI HƠN 4700 TÁC PHẨM